

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 11. velikega travna 1877.

List 19.

Katoliški shod na Dunaju.

Na Dunaju je bil véliki shod katoličanov od ponedeljka, 30. aprila zvečer, od četerika, 3. maja zvečer. O tem shodu naj poroča saj nekoliko tudi „Danica“.

Zbralo se je bilo v središu cesarstva, na Dunaju, lepo število katoliških móz iz celega cesarstva, z Ogerskega ob enem, da bi govorili besedo o sedanjih okolišinah ter naravnost povedali, ali se zлага sedanji evropejski stan s katoliškimi načeli in z blagrom narodov, ali ne. V ta namen so molili v véliki stolnici sv. Štefana k sv. Duhu, bili so pri slovesni Božji službi nadškofa Kučerja, da bi Bog navdihal njih posvetovanja ter bi pravo zadeli, kar je v resnični blagor narodom in cesarstvu. Deržavo in družbinstvo je imel ta véliki shod za to in tako zaznamnjati, kar po Božji volji ima v resnici biti. Ako tedaj lažnjivi in zapeljivi liberalni časniki ali enaki ljudje ta katoliški shod zaničujejo, naj previdni in trezni čitatelj ne posluša njih, temuč gleda naj na to, kar se je obravnavalo in za dobro poterdilo, potlej še le naj sodi. Kaj tedaj se je godilo in govorilo?

Ob 7 zvečer 30. aprila je bilo v poslopji katoliških društev zbranih že 2000 gostov, in grof Pergen, ki je bil duša pri sklicevanji tega katoliškega shoda, je zbor za pričét naznanil s keršanskim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ in je s kratkim ogovorom počastil goste. Pohvalil je pričujoče, da so se brez ozira na trud in stroške zbrali z vsih dežel našega presvitlega cesarja, ker zbranih je bilo toliko, da je bilo, po pravici govoriti, vse cesarstvo zastopano. (Iz Ljubljane n. pr. so bili tam milgap. dr. in prošt Ant. Jarc, gosp. dr. Gogala, gosp. K. Klun, tergovec gosp. Tom. Pirnat, tudi z dežele preč. Ribniški g. Skubic, grof Barbo id.) Rekel je govornik: „S svojim prihodom ste pokazali, gospodje, da čutilo za skupnost vsih kraljestev in dežel našega prevzvišenega vladarja se razodeva v naj lepšem, naj svitlejšem, naj gorkejšem plamenu takrat, kadar se poterka na katoliško serce, na katoliške misli in želje podložnikov. Pokazali ste, da čutilo za skupnost na katoliški — in ne ustrašim se reči — le na katoliški podlagi zamore cvesti in rasti pa blagernega sadú obroditi. Drugač ne more biti, ker Cerkev svojo roko v brambo razprostira nad posebnimi pravicami vsih narodnost in katoliška podlaga je tudi podlaga zgodovinskih pravic.“ Omenil je dalje, da obojna oblast, Cerkev in deržava, ktero je Bog postavil človeštvu v časni in večni blagor, se smé na katoličane zanesti; velika vojašina, ktere vojniško pravilo je katekizem, čaka le na miglje svojih vodnikov, da hiti k zmagi pod glasilom: „Če je Bog z nami, kdo bo zoper nas!“

Izrekel je govornik upanje, da zbor bo v kratkem času veliko obravnaval, ker katoličani smo v načelih edini, med njimi utegnejo biti razne menitve, ne pa nasprotja. Z veliko in večkratno pohvalo in tleskanjem so bile sprejemane besede gosp. govornika.

Imenovanih je bilo dalje čez 100 škofov in družih slavnih osebstev, družb, časnikov itd., ki so svoje vošilo naznanili katoliškemu shodu. Med temi sta ljubljanski kapitel z duhovstvom, novomeški kapitel in frančiškanski samostan, srenjsko predstojništvo pri Beli cerkvi na Dolenjskem, č. g. župnik Šmarješki, „Zg. Danica“.

Nasledvala je volitev: predsednik je Moravec gr. Egb. Belkredi, podpredsednika dr. Jul. Rikabona iz Tirolskega in gr. Henrik Brandis iz Linca.

Na predsednikov opomin je shod sv. Očetu po telegrafu naznanil sinovsko vdanost in prosil sv. blagoslova.

Vediti je, da pri tacih shodih so dvojne zborovanja, namreč velike skupne zborovanja, in pa zborovanja posebnih odsekov za posamezne tvarine. Vsaka reč se poprej v posameznih odeskih razpravlja, potem še le se sprejmejo sklepi po dotičnih govorih v skupnih zborovanjih. Taki posebni oddelki so n. pr.: odsek za tiskarstvo, za šolo, za umetnost, družbinstvo, katoliško življenje, katoliško-politiške zadeve. Tudi za te odseke so bili naznanjeni pervomestniki. Po teh vredbah je predsednik cmenil, kako da so se zbrali zato, naj bi se jasno zaznamnjalo, kako se je katoličanom obnašati oziroma na neke prašanja sedanjega časa, ker živimo v času, ko po Božjem dopušenju neke satanske moči begajo ljudém misli, vse sveto zaničujejo, resnico temné, vse, na čemur samem družbinstvo in deržave terdno in stalno stojé, pretresujejo in omajajo; božja naprava za zveličanje, učenica in odgojnica človeškega rodú, sv. Cerkve, je v večem delu dežel evropejskih izrinjena iz vsega razodevanja javnega življenja; silijo jo nazaj v katakombe; med tem pa mračnjaki blede mrak oklicujejo za svitlobo belega dneva. V znamenji sv. križa, pravi, bomo zmagali, kakor Konštantin svoje dni; vse, kar nas sicer loči, beseda, rod, šege, zgodovina — jenjuje pred viši edinostjo keršanske vere, ki vse veže, zginja pred edinostjo sv. Cerkve; tukaj si bratovsko vsi roko podamo. Zberimo se tedaj k cesarju in deržavi, k našim škofom in z njimi krog Središa edinosti (Centrum unitatis), krog stola sv. Petra. (Od vsih strani šumeča pohvala.)

Papežev poslanec, 7 nadškofov in škofov in veliko slavnih svetnjakov je bilo pričujočih pri tem pričetku katoliškega shoda.

„Unità“ v Torinu 6. t. m. pravi, da ta katoliški zbor ima „silno tehtnost“ in hoče o njem več govoriti.

Pergenovo pričetno besedo imenuje „veličansk in preblagodušen govor — un magnifico e nobilissimo discorso“, ki skazuje, da shod je važen ne le v verskem, ampak tudi v političnem oziru. — Prihodnjič kaj o obravnavah.

Cerkev in njena skerb za omiko in nauke.

(Dalje.)

Cerkev je že od začetka dobro vedila, da k razumenju skrivnostnih resnic svete vere ni zadosti samo čista vest in pobožno življenje, temuč da je potreben tudi razsvetljen um. Brez tega ne bodo nevedni ljudje nikoli s prepričanjem in stanovitnostjo vdani sv. Cerkvi. To uči skušnja vsih časov, in tudi dan današnji so taki ljudje naj bolj zagrizeni sovražniki katoliške Cerkve, ki se v mladosti in v poznejših letih niso nič stalnega naučili. Treba se tedaj ni bati pred učenostjo in vednostjo verskih aramotivcev in sovražnikov; navadno je njih učenost puhla, in če jo natančneje preiskuješ, se skadi kakor megla pred solncem, ali pa ošabnost noče sprejeti razoudele resnice, ker je z umom zapopasti ne more in v svoji prevzetosti meni, da ne smé verovati, česar ne zapopade. Čudo, da taki ljudje ne taje, da trava raste, ker njih prekratki um tega ne umé in ne zapopade! Potem pa ne smemo pozabiti, da je katoliška Cerkev iz vestne dolžnosti tako vneta bila za šolski poduk. Bog je namreč človeku dal um, da naj ga bistri in bogati z vsakoverstnimi znanstvi; um je imeniten zaklad, ki je človeku izročén; čuti mora nad njim kot skerbni gospodar. Dobiček mora delati z njim in obrodit bogatega sadú. Gorjé mu, kdor zmožnosti svojega razuma zagrebe kot mertev zaklad; težak odgovor ga čaka. Cerkev toraj človeku lajša dolžnost nabirati si znanosti, ga k temu spodbuja, mu ponuja vgodnih pripomočkov. Otrók sicer ne sili z gerdo v šolo, kakor delajo zdaj mnoge vlade, ne naklada denarnih kazni in tudi ne zapira staršev, ki ne dajejo otrók v šolo, kakor ona sploh za vestne in prostostne reči ljudi po zunanje ne kaznuje; toda neutrudoma opominja starše njih dolžnosti, da naj skerbé otrokom za čversto šolsko omiko, in sicer zavoljo svoje vesti. Znano je, da nekdanji Spartanci niso čislani v zgodovini, ker so staršem otroke jemali in jih kakor državno blago imeli.

Kako zelo skerbí katoliška Cerkev za omiko, za umetnijo in vednost, je izrekla v slovesnem zboru pred ne dolgo česom, ko so bili zastopniki vesoljne Cerkve zbrani krog častitljivega poglavarja sv. Cerkve v Rimu. V obémem vaticanskem zboru je Cerkev razodela svoje mnenje z naslednjimi besedami: „Daleč od tega, pravi vaticanski zbor, da bi Cerkev nasprotovala pospeševanju umetnij in človeških vednost, goji in razširja velikoveč taiste po premnogih potih. Zarés, ona ne prepoveduje, da se vednosti, vsaka v svojem okrožji, poslužujejo svojih načel in posebnih učil (metod), temuč pri popolnem pripoznanji te pravične prostosti si le skerbno prizadeva zabraniti, da se po nasprotji z božjim naukom ne vrivajo zimate v nje (vednosti), ali da s prestopanjem svojih mej ne segajo v versko okrožje ter tam napravljajo zmešnjavo.“ (Const. de fide cath. c. IV.) V tih besedah je ob enem naznanjena meja človeškega znanja; čeznaturnih božjih resnic človeški um ne more najti brez posebnega razodenja Božjega in jih ne uméti brez viši milosti, ker se štejejo v više okrožje, ktero je odmaknjeno človeškemu umu na zemlji. Pravi vedi je bila Cerkev vselej vneta učenica in pomočnica, in o vsih časih so bili naj večí učenjaki v vsih znanskih steblih udje naše sv. Cerkve. V zdravništvu in pravdoznanstvu,

v družbinskem gospodarstvu in modroslovji, v naravoslovji, v zgodovini in v zemljepisji, sploh v vsem, kar je človeški um iznašel, so učenjaki katoliške Cerkve nedosegljivi. To veljá o prešnjih stoletjih in tudi še o sedanjem času, akoravno je vsled obširnega brezvértva in sovraštva do katoliške Cerkve toliko učenjakov herbet obrnilo Cerkvi, in ji je odvzeta prostost in pomočki, da bi napravljala in vzdrževala lastne učilnice. Vkljub temu ima tudi sedanji čas pokazati obilno katoliških učenjakov po vsih deželah, po Francoskem, Belgijskem, Angleškem, Španjaskem, Laškem in Nemškem, tudi še po Slovanskem, katerih vednostne dela pričajo, kako ste si veda in katoliška vera v tesni zvezi in prijaznosti med seboj, in da prostomišljaki in tako imenovani „osvetljenci“ nimajo pravice reči: vednost neha, kjer se vera začne, ali da učenjak ne more biti veren katoličan! Vsi taki ugovori so laži in obrekovanja; brez katoliške vere se prava veda v resnici še misliti ne more.

(Konec prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Frančiškanske šmarnice.) Veselo je viditi, kako se med našim ljudstvom vedno bolj razširja šmarnično opravilo, kako si prizadevljejo gg. duhovni to svečanost poviševati s spodbudnimi napravami, ker res vse to duha močno povzdiguje.

Če veljá to sploh po Slovenskem, veljá tudi zlasti o cerkvi čč. oo. frančiškanov v Ljubljani. Obče spoštovani predstojnik ljubljanskega samostana, preč. gosp. župnik o. Salvator, vse storé, da navdušujejo svoje duhovnijane za prelepo Marijno češenje v mescu majniku.

Oskerbéli so v ta namen letos 14 leskečih brončenih svečnikov, baldahin iz druzega damasta in z zlatimi obrobi, krasno pogrinjalo na stopnjicah vel. altarja (vézeno delo bogoljubnih gospá, po navodu in skerblijem sodelovanji zaslužnega g. o. Tadeja), aitari beli belosvilni pert, pretkán z zlatimi cvetkami, veliko cvetlic s tujega, pred vsem pa lepo podobo Matere Božje v veliki altar. Zarés izverstna oprava, ktere ljubeznjivo mikavnost povečujejo še razne migijajoče svetilke, in zdi se človeku, da biva v prijetnem gaju nebeške Kraljice.

Podoba predstavlja Mater Božjo s krono na glavi, „Kraljico mirú“, z Detetom v naročju, od angelov obdano, v žarnem svitu, z obličjem k Jezušku obrnjenim, kakor bi hotla reči: O vi vsi, ki ste mirú potrebni, lejte Sina mojega, pristopite k njemu, prosíči ga svetega mirú!

Kamorkoli le oko ozremo, so djali prečast. o. prednik, pomenljivost slike razlagajoči, kamor le pogled upremo, bodi blizo bodi daleč, povsod se vidijo razvaline mirú. Razdjanje v javnem in zasebnem življenju. Nemir med brati, nepokoj v družinah, razpor med narodi, v državah. Zdihujoči na svetnih podertinah prosimo Kraljico mirú, naj nam zopet verne sveti mir. Sveta Kraljica naj ga milostno rosí vsem zbeganim zemljanom, pobežno tudi blagim dobrotnikom naj ga obilno delí, kadar jo bodo klicali: Sveta Mati, prosí nam mirú!

Kakor se vidi, je podoba času primérna. Delo je znanega J. Šubica iz Polján. Ne preiskavam umetniške zveršenosti; dosti je, če povém, da sploh vsem dopada in da so jo hvalili iznajdeni. Že misel sama na sebi je vzvišena; če jo pa umetnik, kakor je g. Š., zna tako predočítiti, da pred nami — bi djal — oživi, je to znamenje, da je potrebovala slika nenavadne marljivosti, ker se po svojem vtisu prikupi na prvi pogled. Delo samo zadosti hvali znajdenost umetnikovo in priporočá njega samega. Dela pa čast tudi ljudstvu, ki stori, da

je kaj takega moč napraviti, in slavi skerbnege o. Salvatorja, ki so „vis motrix“ vsega in se ne utrudijo skerbeti za častitljivost hrama Božjega.

Odveč bi bilo pristavljati, kako koristno in podučno branje, prijetno petje in veličastne orglje pripomorejo, da se šmarnice prav pridno obiskujejo.

—g—.

Iz Dolenjskega. Zadnjega malega travna je bila v Suhoru obletnica za nepozabljivim g. Janezem Škoficem. Kaj lepo-milo se mi je storilo, ko sem pri biljah in sv. mašah vidil skoraj polno cerkev pobožnih belih Kranjcev. Šest lét je že preteklo, kar je Bog poklical pokojnega prvega Suhorskega župnika k sebi, ter mu, saj terdno upamo, dodelil večno plačilo za njegovo neutrudljivo, pa toliko vspesno delovanje; in še ga Suhorci ne morejo pozabiti. To je tista lepa véz prave ljubezni, ki nadaljuje še vedno hvaležno spoštovanje že davno pokojnega; to je pa tudi v veliko čast dobrim Suhorcem.

O tej priliki sem vidil in slišal tudi nove orglje suborske. Lep spominek si je postavil g. Goršič. Delo je zares izverstno, na vse strani hvale vredno.

Okoli Novomesta, in menda po vsem Dolenjskem, je sneg po višinah napravil veliko škode. Tersje je po višinah hudo pozeblo; tudi po nižavah ga je slana nekaj posmodila. Vender, ako mili Bog odverne druge nesreče, smemo upati obilnega pridelka, ker sterna, če tudi nekoliko zadržana, povsod lepo kaže. Tudi sadje je sploh še ostalo.

Iz Tersta, 30. aprila. Bratovšina za vedno častenje presv. Rešnjega Telesa je tudi letos napravila razstavo cerkvene oprave (paramentov). Zares hvale vreden je trud in marljivost pobožnih teržaških gospá, ki z ročnim delom in darežljivostjo skerbé za ubožne cerkve naše škofije. Marsiktera cerkev je zdaj lepo previdena s cerkveno opravo, ki bi si je sicer ne bila mogla preskerbeti. Razstava je bila od tretje do četrte nedelje po veliki noči, obiskovana je bila obilno, posebno tudi od kmečkega ljudstva iz okolice teržaške, med katerim družba šteje dosti udov, in pristopajo še vsako leto drugi, ker ljudje vidijo, da za malo krajcarjev, ki jih vsaki ud na leto plača, njih cerkev dobi toliko lepega. Zatorej naj bo pobožna in koristna družba priporočena vsim, in čast. duhovščina naj spodbuja verne, da se ji pridružijo prvič zavolj dušnega blagra, drugič pa tudi zavolj koristi, ki jo revne cerkve od nje imajo. Gospode dekane pa prosimo, da naj blagovolijo družbene naznanila o razstavi sporočati duhovščini, da se predstojniki revnih cerkev o pravem času zamcrejo obrniti s prošnjo do vodstva družbe.

Od svojega vstanovljenja, to je, od 1. sveč. 1872 do 6. rožnika 1876, je družba v svoj namen v denarju nabrala 6708 gld., zraven pa tudi še dosti tvarine za cerkveno obleko, in v ravno tem času je izdala 6322 gl. S timi prihodki se je zamoglo napraviti in darovati cerkvam 20 večerničnih plajšev (pluvijalov), 143 mašnih plajšev, 42 ogrinjal (velum humerale), ki se rabijo pri blagoslovu s sv. Rešnjim Telesom, 100 mašnih srajc (alba), 62 roketov, 60 kerstnih štol, 20 mašnih bukev, in drugega potrebnega cerkvenega belila in potrebnih reči na stotine. Tudi nekaj monštranc, ciborjev, križevih potov in drugih podob so dobile cerkve. Blizo sto cerkev je bilo na ta način obdarovanih. Iz tega vsak vidi, da je vredno k tej bratovšini pristopiti, zakaj v današnjih časih, kakor je znano, se skorej povsod kaže cerkvi nasprotni duh, in se pri vsaki priložnosti takó ali takó kratijo cerkveni dohodki in odrekuje se pripomoč iz javnih blagajnic; bo torej treba, da verni sami z malimi darovi, vsaki po svoji moči, oskerbujejo cerkvam po-

trebne oprave, in to se naj lažje stori po bratovšinah v ta namen vstanovljenih.

Iz Tersta. (Pastirski list za papeževo 50letnico.) Prelepo višepastirsko pisanje teržaško-koparskega mil. gosp. škofa Jurija Dobrila do čast. duhovšine in vernikov je od 12. mal. travna tega leta. Izpeljano je v začetku, kako je Jezus nazadnje apostelnom čez vse živo priporočil in zapovedal: ljubezen in zložnost (ednost). Ta visoka in prečudna edinost, to vidno znamuje njegovoga poslanstva od Očeta se pa nikjer ne kaže tako očitno, slavno in veličastno, kakor v splošnem in očitnem spoznavanju serčnega spoštovanja, goreče ljubezni in resnične vdanosti vernih katoličanov vesoljnega sveta do glavarja sv. Cerkve, do sv. Očeta Papeža v Rimu in po njem do Jezusa Kristusa, čigar namestnik na zemlji so sv. Oče. Potem pravi pisanje dalje tako-le:

O kako slavna in prečudna družina je res sv. katoliška Cerkev, h kateri spada čez dve sto milijonov ljudi, ki se ločijo po narodih, jeziku, vednostih in barvah, ki so raztreseni po vsi zemlji, pa so vendar vsi eno samo skrivnostno telo Jezusa Kristusa in so vsi zedinjeni po nježni vezi vere in ljubezni pod enim vidljivim poglavarjem, kteremu je Sin Božji rekel: „Ti si Peter (skala), in na to skalo bodem zidal svojo cerkev, in peklenške vrata je ne bodo premagale, Tebi bom dal ključne nebeskega kraljestva, kar koli boš zvezal na zemlji, bode zvezano tudi v nebesih, in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 16, 18, 19.) Kakor nam je sv. katoliška cerkev predraga mati, tako nam je naslednik sv. Petra, sv. Oče Papež v Rimu, slavni Pij deveti, preljubeznjivi duhovni Oče. „Oče!“ to je premilo ime, s katerim kličemo Boga, svojega Stvarnika, kličemo svojega roditelja po krvi, in tudi svojega višjega cerkvenega poglavarja, kterega nam je Bog dal in kteremu smo mi pokorni sinovi v Jezusu Kristusu. Ž njim skupej in pod njegovim modrim in ljubeznjivim varstvom in vodstvom živimo ob enem v Božji hiši; ž njim smo sklenjeni in zedinjeni, kakor udje z glavo v eno telo po nježni vezi otroške ljubezni in dobrovoljne pokornosti. Da vžge in zapali tem več plamen imenovane ljubezni v sercu sv. Očeta in njegovih sinov, je Jezus Kristus zapovedal, da On ima biti naš skerben in ljubezni poln pastir, mi pa njegove krotke in pokorne ovčice in jagnjeta, priporočil je namreč sv. Petru: „Pasi moje ovce, pasi moje jagnjeta“ (Jan. 21, 15.), kakor da bi mu bil rekel: „Pasi moje verne, male in velike, mlade in stare; okrepej slabotne, ozdravljaj bolehe, na pravo pot vračaj in vodi one, ki so zašli, vsim bodi dober pastir, da mi vse zveličaš. Duhovni oče in pastir, duhovni sini, ovce, jagnjeta: to so sladka in mila imena, ki že po sebi naznanujejo medsebojno gorečo in čisto ljubezen, ktera vedno živo gorí v vsaki verni katoliški duši, zdaj pa je toliko gorečnejši, kolikor bližej je tretji dan mesca junija, na kteri dan bodo sveti Oče obhajali petdesetletnico svojega posvečenja za škofa. Po vsem svetu se že zdaj katoličani pripravljajo, da bi, kolikor mogoče, naj spodobniši in naj sijajniši obhajali ta radostni dan svojega Očeta in Pastirja, nezmotljivega svojega Učenika in neustrašljivega Voditelja. Preljubi brati moji! veselimo se tudi mi te prelepe slovesnosti svetega Očeta, pridružimo se njegovi molitvi in molitvam vsih svojih bratov na celem svetu, dajajmo hvalo Bogu, ki varuje, brani in hrabri sv. Očeta vse njegove dni in mu podeljuje moč, modrost in stanovitnost v vednih skerbah, trudih in vojskovanju za korist in slavo svete cerkve. Ali pri tej priložnosti ne smemo pozabiti tug in nadlog, zavolj kterih prečastiti Starček vsaki dan zdihuje. Pretežko je njegovo breme in ravno za tega del more tudi On

reči, kakor nekdanj sv. apostelj Pavel: „Vsaki dan se trudim in mučim, delam in skerbim za vse cerkve. Kdo (izmed vernih) oslabi, in jaz bi ne oslabil (zavolj njega) in ne žaloval? Kdo se pohujša in pogublja, in mene bi ne peklo in želja me ne bi gnala, da mu pomagam? (II. Kor. 11, 28.) Sam Sin Božji je bil preganjan, zasramovan in mučen, ali je tedaj čuditi se, da neverni in hudobni svet žali, zasmehuje in preganja sv. Očeta: „Kakor je Oče ljubil mene, tako sem jaz vas ljubil.“ (Jan. 15, 9.) Tako je rekel Jezus svojim apostolom. Znani pobožni Tomaž Kempencar pak pristavlja tim besedam našega Zveličarja: „Jezus ni poslal svojih učencev na časno veselje, ampak na hudo vojsko, ne da si nabirajo časti po mislih posvetnih ljudi, ampak aramote; ne v hlad in počitek, ampak v trud in muke. „Tako je bilo, zdaj več zdaj manj, že od začetka naše svete vere, in po besedah Jezusovih bode tako do konca sveta. Da je tudi dandanašnji tako, nam pričajo sami sveti Oče s svojim govorom od 12. pretečenega meseca, v katerem tožijo svojim kardinalom in vsem vernim ter žalujejo: da so sovražniki vzeli Papežu vse zemlje in mesta, ki so bile njegova lastnina od starodavnih časov, da so mu vzeli na zadnje tudi Rim, središče vse katoliške cerkve; da so zaterli samostane (klostre) in iz njih pregnali mnihe in nune; da so se polastili hiš, v katerih so se redili in učili mladenči vsih narodov s tem namenom, da se po dokončanem učenju, posvečeni za Božjo službo, pošljejo na vse kraje oznanovat sveto evangelije. Čez vse to pa se sveti Oče bojijo, da bi mogli priti še hujši časi za sveto cerkev. Sveti Oče britko žalujejo, da mnogo kristjanov v veri oslabuje, da propada strah božji, da napreduje neverstvo in se množijo hudobije vsake verste. Žalostni so za to, ker v mnogih krajih ljudstvo ne bo imelo več duhovnih pastirjev, čez malo časa ne bo več delavcev v vinogradu Gospodovem, ne oznanovavcev svetega evangelija, ne deliteljev božjih skrivnost, ne bo ga, ki bi mladino v božjem strahu izrejal, ne usmiljenega tolažnika v tolikih nadlogah vernega ljudstva in v tolikih njegovih potrebah. Ker pa le sam Bog zamore ljudem razsvitliti pamet in jim voljo na dobro nagniti, za to sv. Oče opominjajo in spodbujajo vse škofe, duhovnike in verne, da bi vsi složno in pobožno molili Boga za sveto rimsko cerkev, mater vsih cerkvá, za spreobrnjenje in spokorjenje njenih sovražnikov, za rešenje iz tolikih nadlog in tolikih zlegov, ki sedaj težko tlačijo človeški rod. — Dragi bratje! poslušajte žalostni glas in serčno opominovanje preljubega sv. Očeta po Jezusu Kristusu, ter molite k Bogu s ponižnim, skesanim srcem, goreče in neprenehoma po njegovi želji in njegovem namenu. Vsi molimo po lepem izgledu prvih kristjanov. Kadar je kralj Herodež preganjal kristjane v Jeruzalemu, pogubil apostola Jakoba z mečem in v ječo vergel Petra, da bi tudi njega ubil: „Takrat je vsa cerkev molila k Bogu neprenehoma za Petra“ (Djanje ap. 12, 5.), in Bog je uslišal njeno molitev ter rešil Petra po angelju iz ječe in iz Herodeževe grozovitosti. Da nam pa sv. Oče našo otroško ljubezen povernejo s svojo očetovsko ljubeznijo, podelujejo na petdesetletnico svojega škofovanja, to je tretji dan junija, popolnoma odpustek itd.

Slednjič vevajajo, da naj se v dan 50letnice v obéh stolnih cerkvah in po vsih farnih in samostanskih cerkvah pred izpostavljenim Najsvetejšim poje sv. maša z molitvijo za papeža, in po maši zahvalna pesem. K sklepu pravijo:

Svetemu apostoljskemu Sedežu so njegovi protivniki vzeli vse dohodke, ktere je imel od starodavnih časov za cerkvene potrebe. Pobožni kristjani si prizadevajo nadomestiti te nekdanje dohodke z milimi darovi, ki se že več let pobirajo povsod, kjer je še po-

božnih duš. Zatorej se vevaj, da naj se ta pastirski list v peto nedeljo po veliki noči, 6. maja, prebere s prižnice in naj se to nedeljo in na praznik Vnebohoda našega Gospoda nabirajo mili darovi od vernih za sv. Očeta. Dobro vem, preljubi, da jih je mrgo zmed vas v stiskah, ker ni zaslužka, zavolj velike dragine ali iz kakega drugega vzroka, ali znana mi je pa tudi vaša pobožnost in ljubezen do sv. Očeta, ki zastopa, hrabro in neustrašljivo brani sv. vero in čudorednost (pravost, čednost), brez katerih ne more biti pri narodih in v kraljestvih nedruštvenega reda, ne občnega mirú, ne blagoslova božjega. Sveti Oče ne potrebujejo naših darov, Oni so z malim zadovoljni, ali kar boste podarili, bo za potrebe sv. cerkve, podelili boste to Jezusu Kristusu, kteremu je dopadljiv vsaki majhen dar siromakov; On bo na veliki sodnji dan plačal tudi kozarec merzle vode, ktero kdo komu podari v Njegovem imenu.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XXXIII.

Pri svetem Petru v Ljubljani.

od 3.—13. novembra 1871.

Dan za dnevom tužno vreme, žalostno lice zemlje. Dež je nenehoma lil z oblakov černih in temnosivih na globoko premočene orujavele tla. Blata groza zunaj ene dni pred sv. Franciškom Ksaverijem. Nu, to bo pač slabo poslanje pri sv. Petru v Ljubljani, si si mógel rekati naprej. Pota gerde, sneg velik ali pa občutni grudnov mraz! Nič ne kaže s tim ljubljanskim misijonom. Verh tega na Dunaji zmaga liberalcev, ki so pihali proti premaganim klerikalcem... V beli Ljubljani pa se je odmevalo zabavljanje po kazini in kavanah zoper narodnjake, pred vsim pa zoper duhovstvo slovensko. Njih organ „Tagblatt“ je udrihal na vse kriplje in postajal hujši in hujši, kolikor bliže so bile volitve deželnega zbora. V takem stanu nam je bilo začeti sv. poslanje v glavnem mestu Slovenije. Slaba nam je kazala. Zasveti 2. december. Veter je zapihal, in nebo je postalo čisto ko ribje oko. Kamniške naše planine so iz oblakov, iz megel pogledale v nar belejem ogrinjalu, ena lepša memo druge. Njih verhunci so se zalesketali v naj čisteji lila-barvi narpoprej, potem pa jih je zlatilo jutrenje solnce od verha vedno niže in niže doli tolikanj krasno, da se v občutnem grudnovem mrazu nebeškega pogleda nasititi nisi mogel. Tu Grintovec, tam Kočna, naprej Ojstrica, spodej pod njimi Kervavec, Sedlo, Planine niže, z eno besedo, vse goré so bile v svojem zlatu tolikanj krasne, da ni dopovedati. Lej, kako hitro se je zvedrilo obličje žalostne zemlje... podoba prihodnjega dušnega spremenjenja v beli Ljubljani je bilo: ker tudi ono je bilo hitro, nenadano, lepo v šempeterski duhovniji.

P. Doljak, Stare, Lempelj in jaz smo se vzdignili 2. grudna iz Repin in mirno veselo potujemo na sv. delo, čeravno je bilo za to napravljeno vse, da bi nam serce ne samo stiskati, temuč tudi močno podreti zamoglo, ako bi se bili ozirali v prihodnjost nas čakajočo. „Adjutorium nostrum in nomine Domini.“ Sv. Ksaverij, Brezmadežna, sv. Ignacij, kterim na čast sem opravil devetnico, sem si mislil, me še nikdar zapustili niso, me toraj tudi zdaj ne bojo. V Serce presveto Zveličarjevo sem položil svoj up, tē njegove priserčne prijatle nekdanj na zemlji sem klical na pomoč, da bi se nas vsih ono usmililo, da kar naše prošnje pred njim ne bi zamogle, nam bi bilo po prošnjah teh presvetih podeljeno. Up moj ni bil zastonj.

Ko pridemo v skerbno zaperti kočiji v Ljubljano in se pripeljemo pred hišo šempeterskih gospodov in odložimo svoje reči, gremo, ker ni bilo gosp. župnika domá, v svetišče Božje pozdravljat Gospoda v presv. altarni skrivnosti in ga prosit posebnega blagoslova. Cerkev, že v mraku, prazna, akoravno je sobota pred adventno nedeljo... Potolažen, ves zaupljiv se vzdignem spred sv. Rešnjega Telesa, in vsi gremo z g. župnikom domú, kjer se vsacemu odkaže sobica. Gospod župnik se je bil oglasil pri županu in mu je rekel, da nekaj dni nekoliko gospodov pri njem ostane; na kar je prav dvorljivo odgovoril, da tega ni bilo treba njemu oglasiti itd. „Tagblatt“ nas je za našega prebivanja v Ljubljani popolnoma pri miru pustil. Zato se je pa tolikanj huje vzdignila „Laibaherica“ zoper nas in škofa pikati jame, češ, da take reči dopušča, na ljubljanski leci politikovati itd. itd.!

Malo po petih smo iz župne hiše se v cerkev paroma vzdignili, prepevaje „Benedictus“. Šli smo sami, skor brez vsiega spremstva ljudi proti svetišču naprej. Cerkev je bila polna, možkih je bilo veliko, ni bil tedaj pobožni ženski spol sam. Veliko jih je bilo zjutraj, še več ob desetih, naj več pa zvečer ljudi. Taka gnječa je bila, da je govornik komaj mogel na leco skozi natičeno množico. Župnik je imel silno veselje tolikanj vernih skupaj viditi: toliko ljudi gotovo nikdar še ni imela šempeterska cerkev skupaj, kar časa stoji, kakor jih sedaj prihaja, je rekal velikrat. Veselje je v resnici gledati tolikanj katoličanov, glava pri glavi, in vse mirno, tiho v tako merzlem času. Marljivo so pa tudi poslušali on in njegova mlada gg. pomočnika naše govore na lep izgled vsim duhovnjanom, posebno mu je to dopadlo, ker se verski stavki tolikanj djansko in umljivo ljudstvu razkladajo v sv. poslanji.

In laži-svobodnjaki? Kaj so storili zoper jezuite, ko so sklepali nekda: nobenega misijona v Ljubljani! Jezuita nobenega za vse večne čase na Kranjsko! Je-li so naščuvali mar sodergo, filiščane zoper nas? Je-li so nam okna pobijali, nas iz cerkve domú gredoče čakali z biti? nas napadali, kakor so se nekteri bali poprej? Nič vsega tega ne. Živa duša ni čerhnila, nam žal besede ni rekla. Pod našimi okni je bilo ponoči tiho ko v grobu, nihče nam ni spanja kratil, akoprav so bile okna naše vse na cesto obrnjene. Nobeden ni zinil besedice, dokler smo bili v Ljubljani. Še le potem, ko smo v Repnjah bili, so kazinovci v svoji steklenjači jeli udelovati „gegen den Jesuitengötzen“; — kaj s tim razumevajo? ne vém. Liberalci so v resnici junaki, kedar sovražnikov ni, — pravi zajci pa, kedar se jim lovec le pokaže. Nobena vrana se tolikanj puškine cevi poleti ne boji, kakor se nas laži-svobodnjak — od daleč zletí pred pravim černcem, ako se mu le bližati začne. Jaz se jim kar smejam, ker nas imajo ti lučnjaki tako radi in tolikanj udrihajo zoper nas, kjer le morejo.

Ljudstvo slovensko pa tudi samo zeló zaničuje vsako brezversko gnjilád, bahajočo se z intelligencijo, ki pa skrni vero katoliško in življenje vsakdanje. Zato pravi Slovenci in Slovenke nas prav radi poslušajo; kajti mi jim nameravanje tacih ljudi razkrivamo, njih življenje odkrito kažemo in pripovedujemo, da je sramota vsacemu dati se okužiti, z okuženimi napredovati v hudobiji; da greh, nespodobnost vselej le ostane, kar je pred Bogom in pred ljudmi, gerdogerda reč, in če se še tako izgovarja in zlepuše z besedo živo in pisano. Kako verno in zvesto so poslušali P. Stareta, ki zna do živega kertačiti pregreho, bodi si gospôsko ali kmečko. Kako radi so se spovedovali pri njem in se gnjetli okoli spovednice njegove možje in mladenči, oberkani in golobradi. Na en samikrat jih je spovedal 105, ker nič ni mogel vmés iz spovednice venkaj.

Spoved, povernitve, so v Ljubljani in v okolici veliko dobrega storile. Marsikterega je privlekla siloma milost Božja k spovednici, kterege bi sicer nikoli morda ne bilo več pred namestnika Kristusovega. To pa tudi zato, ker je ta ali uni olahkan na duši zdihnil pred njim: brate, ne boj se, očeta najdeš v spovednici, ki ti bo rane obezal rahlo; le pogumno, ne boš se kesal. — Povernitve so močen vtis delale po mestu in okolici. Take reči delajo, tiskajo na ljudstvo, da zdaj duhovnjani sami čedalje bolj župnike natezajo za sv. misijon, dokler jim ga v resnici ne pokliče. To pa tudi župnikom pravim prikupuje sv. poslanje.

Premalo je bilo spovednikov ne samo za 9000 duš, za pol Ljubljane, bi rekel: kajti tudi iz drugih duhovnij, iz mesta in zunaj mesta, so dan na dan pritiškali k spovednicam in prosili, gospod še mene, gospod še mene! Res, v tej beli Ljubljani so nas tako obdajali od vsih strani, da nismo nikdar mogli iz spovednice venkaj. Celó med govori smo bili prisiljeni spovedovati. Cisto nič časa ni ostajalo za počitek in molitve vsakdanje. Pa mógli smo, drugač bi gosposkih ne bili mogli spovedati, ker téh kar k spovednici niso puščali. Tudi gospé in gospice so mógle več dni čakati, da so prišle na versto. Gospode pa smo domá med kratkimi oddihi spovedovali, ali pa takrat zjutraj, ko smo šli zajutrikovat v župni dom in je bival prvi jutranji govor. Naloga ta v Ljubljani nam je bila težka, — a kaj smo hotli? Mógli smo tako ravnati, če smo hotli duhovniji, kar smo narveč mógli, postreči in spovednikov pomanjkanje nadomestovati. Tako se je zgodilo, da smo 10 dni poslanjevali in se nam je vse eno čas tako kratek zdel, kakor bi bili komaj par dni v sv. poslanji.

P. Stare in P. Lempelj sta prvič v stolnem mestu Slovenije govorila v tem misijonu. Da sta dobro zastavila oba, se je vidilo iz govorjenja zadovoljnega gospodov samih in iz obiskanja samega vsiega pastirja, mil. knezo škofa, ki so oba poslušat prišli k sv. Petru. Lepo je bilo gledati vladika stati med drugim prostim ljudstvom v cerkvi in poslušati Božjo besedo. P. Stare je pred njim enkrat poldrugo uro govoril, in je potem rekel, za eno uro še sem pa tvarine pozabil vender le verh vsega tega. Bil je stanovski govor za možé.

Dnovi ves čas poslanja so bili krasni, prekrasni. Solnce se je v megleni Ljubljani vse dni svetilo na nebu čistem ko ribje oko, kakor o naj lepšem pomladnjem času. Julijske, posebno pa kamniške planine, so vsako jutro v naj svetlejšem bagru in naj čistejši belini pozdravljale kralja luči in dneva. Ako mi je tu in tam kaj med poslanjem serce užalilo, mi je ta krasni pogled serce popravil, ozdravil. Posebno pa mi je pri sklepu sv. poslanja serce povzdignila pričujočnost premil. knezoškofa, ki so prišli papežev blagoslov dajat in zahvaljeno pesem pet k sv. Petru. Bili so pri sklepnem govoru in so tako ljubljanskim liberalcem, ki so kričali po „Laibaherici“ zoper jezuite, pokazali, da se za njih zabavljice, svéte in očitanja toliko menijo, kakor za lanski sneg. Pričujočnost ta kneževa je našemu delu naj lepši venec postavila.

Razgled po svetu.

V Rimu so sv. Oče 30. aprila pričeli sprejemati poslaništva za svoj škofovski jubilej. Bilo je prvih na versti 300 pobožnih Savojevcev. Na čelu množici sta bila 2 škofa; zastopani so bili naj imenitniši stanovi, meščani, rokodelci, kakor tudi poljedelci obojega spola.

Kmalí po dvanajstih so se prikazali v dvorano sv. Oče, obdajali so jih kardinali: Monaco, Ledohovski,

Berardi, Pitra, Sacconi, Pacca, Gianelli, Franchi, Oreglia, De Luca, Bilio; 2 škofa in drugi prelati in odlične osebnosti. Sv. Oče so se usedli in poslušali iz ust škofov dve prelepi adresi. „O Oče, o sv. Oče, vidite, kako Vas ljubimo!“ je rekel med drugim škof Turinac. „S kakim veseljem Vaši otroci pritékajo s kraja zemlje in se zbirajo krog Vašega prestola! Kakor Sin Božji, čigar namestnik ste Vi, tako tudi Vi v nezmernosti svojih bridkost vse vlečete k sebi. O da bi môgla ta ljubezen Vaših zvestih otrók tolažiti Vaše serce! Oni so z Vami v Vaših bridkostih, v Vaših molitvah, v Vaših upih...“ Izročil je škof Piju prelepo spominico (album) v žametu v zlato vezljanem z darovi za to priliko. Tako tudi drugi škof.

Sv. Oče so na obojno pismo vdanosti stojé odgovorili s kaj tehtno besedo, polno visokih nategljejev in priserčnih občutkov do romanj katoličanov vesoljnega sveta, in posebej do Savojevcev, omenili so resnobni sedanjí vojskíni stan, ki žuga razdevati Jutrovo. Govorili so razločno, močno, in bili so viditi kakor kdor je pri naj boljšem zdravju.

Laško. „Unità“ pravi: Rovarstvo na Laškem togotno divjá zarad katoliškega gibanja, ki se po vsih krajih razodeva v prid sv. Očeta in sv. Cerkve. Beseda Pija IX se razlega v sercih milijonov zvestih otrók, ki po vsih načinih kažejo, kako Kristusovega namestnika ljubijo in išejo gladiti njegove bridkosti. Laški minister Avg. Depretis pa to veselo gibanje pisano gleda: vedoč, da dnevi rogovilstva so šteti, in toraj hiti papeža in Cerkev trinožiti, ker zasramuje s krivično postavo cerkvene služabnike in zadeguje cerkveno premoženje. — Sovražljivi Depretis je namreč odboru za pograbljenje premoženja duhovnij in bratovšín rekel, da se za to postavo mudi in da naj urno delajo.

Francoski rudečkarji si vse prizadevajo, da bi v slabo imé pripravili republiko, če se še kaj k temu pogrěša. Jules Simon, pravi „Unità“, je kos besedo zamahiti vrednikom, kakor si laški Mancini daje opraviti, da bi zaperl besedo poglavarju sv. Cerkve. Dnevnik, kakor „Siècle“, ki široko zazijajo, kadar izgovoré besedo „svoboda“, ravno zdaj veliko kričé zoper katoličane, ko hočejo škofje pri vladi govoriti za prostost papeževo, in ko se pošteni katoličani v velikih trumah napravljajo v Rim. Zoper nabiranje podpisov v prid papežev so 23. aprila okrajniki od ministerstva dobili neki ukaz, da naj brez pomude storé potrebne korake za odvracévanje okrožnice škofovske, ki priporoča ravno omenjene podpise. Rudečkarji tedaj smejo rabiti pravico prošenj (peticij), katoličani pa ne! In to v katoliški Franciji!! Ali ni to kuhano in pečeno framaonstvo? Vender to še ni vse v „svobodni republik“; 28. aprila so ministri obravnavali v posvetu prašanje: ali bi ne kazalo kaj storiti zoper škofe, ki pospešujejo, oserčujajo peticije. Poskušali so to in uno, ali dopisnik pravi, da sklenili niso nič in da si bodo ne mara tudi še dvakrat pomislili, predenj tudi na Francoskem naprežejo tako očitno vojsko zoper Cerkev. Zakaj v veliki zmoti so, meni dopisnik, kateri vse to počenjajo iz strahú pred Prusijo. „Ona iše pretvéz nas napasti, to je res, toda če jih ne najde, nas bo napadla ravno tako; ako mi tajimo pravico, da bi se nji prikupili, bo ravno ona tista, ki si bo dala drago plačati naše hlapčevstvo (servilizem). Mi pomnožujemo sužnjístvo, in naši neprijatli rastejo v prederznosti. Eden časnikov z visoke Marne naznanuje, da se prikazujejo ondod mnogi pruski špijoni v zagrinjalu pohišnih tergovcev, ki vse oblazijo. Viditi je bilo tudi raznih pohajočih fotografov, ki so posneli nektere doline.“

Amerikansko-Rusko-Turíko. Amerikanske zedinjene države so poslale v turške vode 4 fregate v varstvo amerikanških državljanov. Ko so se pa le-té bližale Dardanelam, jim je poveljnik turškega brodovja prepovedal dalje brodariti. Udali so se sicer Amerikanci, pa ne brez protesta, češ, da Amerika nikoli ni priznala pogodbe, ki zadeva to ožino. Pravijo, da amerikansko poslanstvo je vsled tega Porti določilo obrok, v katerem pričakuje določnega in vgodnega odgovora. — Znano je, da Amerika in Rusija ste bile pred nekaj časom v dobrem prijateljstvu. Tudi se vé, da Anglija in zvezne države se nekako pisano gledajo, odkar je bila amerikanska vojska z južnimi državami in je vstalo prašanje „Alabama“. V tem bi utegnil tičati kak voz. Mislilo se je sploh, če v Turčiji zavrè, da to bo začetek velike zmešnjave; naj se meša še Amerika vmés, potem bode zbrogza še večí. Bilo je k temu o svojem času že govorjenje o neki amerikanški naselbi v Palestini, kar utegne biti nova pričina za vtikanje Amerikancev v evropejske zadeve. Angležu bi to gotovo ne bilo kaj ljubo, kajti Amerikanec je močen na morji in na šalo se tudi dosti ne umeva.

Za dom in šolo.

„Possumus“ in „Non possumus“.

(Poštenost in postavnost malega dečka.)

Nič ni staršem bolj bridko, kakor če vidijo, da je njih otrok tako vétrast in zanikaren, da ga vsak hudobnež zapelje, kamor hoče. Taki otroci, ki se niso navadili pošteni, modri, sploh stanovitni v dobrem biti, — staršem zgodaj začnó lagati, krasti, jih hudo žaliti, in nimajo nič prave ljubezni do njih. To se godí, ako otroci nimajo prave odreje na podlagi sv. vere.

Kako pa vedó dobro odgojeni otroci očeta in mater spoštovati, to kaže naslednja dogodba.

Plemenit gospod, ki je bil le po imenu katoličan, sploh se pa za keršanstvo ni veliko menil, je bil izročil sinka pobožnim duhovnom v poduk in odgojo. O počitnicah pa se je deček povračal v očetovo hišo. Prigodi se postni dan, da so prinesli mesa na mizo. Kakor koli je bil mladenček poslušljiv in je vselej rad spolnil voljo očetovo, je vender o tej priliki nastal nekak: „Non possumus“ — ne morem, ne smém. Oče mu zapové, naj jé; ali sinček mu odgovori: „Danes meso jesti bi bilo greh; tako so nam rekli gospod učenik, ker je Cerkev prepovedala; in cerkvena zapoved je Božja zapoved; ne smém torej mesa jesti, bom jedel druge jedi.“ — „Ne porednež“, zaverne ga oče jezno; „če nočeš mesa jesti, ne boš danes nič jedel; pobèri se od mize v drugo sobo.“ — Materi je bilo bridko pri sercu, da bi bil njen otrok lačen; prinesla mu je torej po kosilu skrivaj nekaj jedi. „To je bil deček vesel“, si morebiti mislite; pa ne. Nastal je drugi: „Non possumus“; še dotaknil se dobri otrok ni jedi, temuč rekel je materi: „Ne, ljuba mati, ne smém; oče so ukazali, da danes ne smém nič jesti. Nisem jih smel vbogati, ko so mi ukazali meso jesti, ker nočem Boga z grehom razžaliti; brez jedi sem pa lahko; zato ne morem sprejeti vaše ljubezni; hočem in moram spolniti očetovo zapoved.“

Mati je to precej povedala očetu in oba sta bila ginjena do solz. Ko je oče v začetku družega šolskega leta zopet pripeljal sinka v odgojiše, je rekel učeniku: „Moj fant me je spreobernal k keršanstvu.“

Kaj ne, ljubi otroci, to se pravi vbogati! Taka pokoršina je všeč Bogu in ljudém. Ali bi bilo kateremu izmed vas prišlo kaj tacega na misel? Zakaj je pa temu

dečku prišlo na misel? — Zato, ker je ljubil Boga in starše. Ljubezen do Boga mu ni dopustila greha delati, ljubezen do staršev mu pa ni dovolila zoper očetovo prepoved kaj jesti. Zares, priden in dober otrok! Ti si dosegel slavno zmago in pač zaslužiš tolažilo in veselje, da si spreobernal vnmarnega očeta k delavnemu keršanstvu. Blagor staršem, ki imajo take otroke!

Cret in sad zreste molitve.

Zahvale.

Št. 1. V hudi perani bolezn sem se zatekel k Naši ljubi Gospej presv. Serca z 9dnevnico; med tem opravilom sem zadobil zaželjeno prošeno milost. Toraj s hvaležnim srcem zakličem: Vekomaj bodi češena, o naša ljuba Gospá presv. Serca!

Na Gorenjskem.

B. M.

Zahvala in prošnja.

Mati M. V. se prav serčno zahvaluje Naši ljubi Gospej presv. Serca za posebne, nepričakovane večkratne pomoči v dušnih in telesnih potrebah za-se in za otroke. Ob enem priporočuje v molitev vso družino, da bi živeli po duhu sv. Cerkve.

Prošnje.

Št. 1. Za naglo pomoč se goreče priporočuje v bratovsko molitev M. L., ker je močno potrebuje v dušni in telesni sili.

Št. 2. Mladeneč v posebni zadregi se priserčno priporočuje bratom in sestram bratovšine Naše ljube Gospej presv. Serca v molitev.

Št. 3. Neki mož priserčno priporoča udom bratovšine naše ljube Gospej presv. Serca svojo za smert bolno ženo v molitev, ako je volja Božja, da bi zadočila po Marijni priprošnji ljubo zdravje; ako pa ni to Bogu dopadljivo, jo priporoča za gnado stanovitve potterpežljivosti in za srečno zadnjo uro.

Zraven tudi priserčno priporoča v molitev svojega zelo bolnega sina, naj bi mu Marija sprosila vsaj toliko zdravja, da bi zamogel svoje učiteljske dolžnosti natanko spolnovati. V ta namen še hoče s svojo družino opravljati devetdnevnico k Mariji, ki je zdravje bolnikov, ter vse ude ponižno prosi, da bi se z njim sklenili in toliko gotovše dosegli uslišanje, katero želi po „Danici“ razglasiti.

Z Gorenjskega.

V. R. *)

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

I. Sv. Juri, spričevavec, pomočnik vojakov.

(Konec.)

Mnogi učenjaki terdijo, da strašanski zmaj, ki se na podobah sv. Jurja vidi, in hoče imenitno gospó požreti, ni bil kaka pošastna žival, ampak le pomeni peklenskega zmaja satana, ki je imel malike in malikovavce v svoji oblasti, ki je hotel požreti imenitno gospó, sveto Aleksandro cesarico, to je, od keršanske vere jo odverniti; lahko pa tudi pomeni deviško nevesto Jezusa Kristusa, sveto cerkev, ki jo je želel popolnoma zatreti; s tem peklenskim zmajem — satanom — in z

njegovimi služabniki, malikovavci, se je tedaj sv. Juri vojskoval do svoje smerti. To menitev učenjaki opravičujejo s tem, ko pravijo, da se v starih spisih nikjer ne bere, da bi bil sv. Juri kako žival usmertil. Naslednja povest se je še le pozneje, v 14. stoletji, jela brati, namreč: Ko je bil sv. Juri po smerti svoje matere vse premoženje v Palestini razdelil med uboge, se je vernil na cesarski dvor v Nikomedijo; na tem popotovanji pride v ajdovsko mesto Sileno, ker je velikansk zmaj (drakon) živino in ljudi požiral. Sv. Juri tolaži stiskane mestojane in jim obljubi, da bode z Božjo pomočjo usmertil to pošast, če sprejmejo sv. vero v Kristusa. Mestjani mu to obljubijo; Juri se zaznamnja s sv. križem, jezdi s sulico v roki proti zmaju in ga umerti.

Poduk. Stara peklenska kača — satan — in njemu vdani pomagači so vse čase čertili in preganjali otroke Božje, ter iskali jim vero v Kristusa, Sina Božjega, iz serca izrovati: nekdam s strahovitimi mukami, z ognjem in mečem, zdaj pa z bolj olikanim orožjem: z neverskimi bukvami, s strupenimi časniki, z okuženimi pesmicami, z očitnim govorjenjem zoper sveto vero, z zasmehovanjem vsega svetega in božjega. Otroci Božji morajo tedaj — kakor nekdam tako tudi zdaj — stanovitno stati pod banderom Jezusa Kristusa in se junaško vojskovati zoper nevero, hudobni svet in staro peklensko kačo v trdnem zaupanji v Njega, ki je rekel apostelnom: „Na svetu bote britkost imeli; ali zaupajte, jaz sem svet premagal“ (Jan. 16, 33), in tudi vi ga bote premagali z živo vero v mene.

Molitev. O Bog! daj nam svojo moč, da junaško premagamo vse sovražnike svojega zveličanja; o sv. Juri! stoj nam na strani v boji za edino pravo vero Jezusa Kristusa, Sina Božjega! Amen.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Adresa.) Za velikansko knjigo vošilnih podpisov za papeževo 50letnico je obče spoštovan doktor in profesor v bogoslovji sestavljal prelepo in v resnici izverstno adreso, ki jo bomo o svojem času razglasili. Podpisne pôle še vedno prihajajo (čas pa je v resnici naj zadnji). Želeti je, da bi v tem veličastnem skazovanji do namestnika Kristusovega nobena duhovnika, nobena hiša, ne dobila 0 (ničle). Ako kdo meni, da je taka reč brez važnosti, je v zmoti; apostolski nuncij na Dunaju je bil močno razveseljen, ko je slišal o naši adresi; in laško deželo sv. Oče gotovo bolj poznajo kot slovensko, vender se po vsem Italijanskem take vošila podpisujejo in podala se po Piju IX silovita knjiga vošil o slovesnem dnevu. Liberalno-laški poslanec je bil ravno od gibanja keršanskega ljudstva v prid sv. Očeta tako oplašen, da je 4. t. m. v državni zbornici interpeliral ministra Melegari-a. In ta ga ni bil kos z drugim potolažiti, kakor da vlade se tega gibanja ne vdeležujejo, ga še le zatlačujejo. „Unitá“ pristavlja: „So tedaj ljudstva, ki se gibljejo v prid Veličnega Pija, množice so, ki nasledvajo namestnika Jezus-Kristusovega, v tem ko pisarji in farizeji išejo...“ Ljudstvo tedaj, ki dandanes sili k sv. Očetu, si je boljši del izvolilo.

Eden slovenskih pesnikov svetuje: „Naj se povabijo vsi slovenski pesniki, da vsaki kaj zapoje v slavo včlikemu Piju IX. Te pesniške cvete naj bi „Danica“ za 3. rožnika rudeče natisnjene prinesla.“ — Lepa misel. Pesniki na noge! „Danica“ bo storila, kar se bo moglo.

Za popotnike v Rim k 50letnici sv. Očeta. Tisti vlak, ki bo sprejemal popotnike v Rim po znižani ceni, pride v Ljubljano 20. tega mesca ob 12 in 59 minut

*) Neradovoljno založeno in zakasnjeno.

opoldne. S tem vlakom pride tudi gosp. „Schröckl“, ki liste ali biljete daje. Kteri tedaj želé s tim vlakom popotvati, morajo binkoštni dan popoldne biti na kolodvoru, da kupijo okrožne liste. (Koliko stane naj niži cena za vožnjo sem ter tje iz Ljubljane, se še prav ne vé, menda nekaj čez 40 gld.) — Iz Ljubljane v Terst gre kdo, kadar mu je drago, samo da pride v Terst do binkoštnega torca zvečer; ker takrat po 8 je odhod v Benedke, iz Benedk dalje v Bolonjo, Florenco in Rim.

Ker pa marsikteri naših romarjev niso jezika zmožni, se zanašamo, da jim bodo milg. proš. dr. Ant. Jarc, ki tudi v Rim pojdejo, radi v pomoč, ako se k njim zatekó.

Z Breznice. Breznica se pokaže ob nekterih praznikih v prav slovesni obleki. Tako je l. 1876 pri procesiji vstajenja bilo nazočih 5 duhovnikov. Razun župnijskih dveh gospodov so se je vdeležili trije domačini, namreč č. g. prof. T. Zupan, ki jo je vodil, č. g. „phil. cand.“ J. Svetina in g. bogoslovec Ant. Zupan. Tudi letošnje leto 1877 so bili pri vstajenji pričujoči 4 omenjenih; le g. Svetina je bil s študijami zadrževan v Gradci. Letošnjo velikonočno nedeljo se je pri 10. sv. maši, ki jo je med asistencijo služil gosp. prof. Zupan, vsled pospeševanja č. g. župnika Janeza Kramarja pod izverstnim vodstvom g. kapelana Janeza Tavčarja glasilo tudi prvokrat pri nas cecilijansko petje. Reči se mora, da so sprejeli to petje previdni Brezničani z zadovoljstvom ter zaslužno hvalo do verlega g. kaplana.

Kako naj bi se vredno obhajala Pijeva 50letnica, se berejo razni predlogi. Eden laških škofov svetuje, naj bi se ves mesec majnik molile posebne molitve za papeža. — Italijanski duhoven meni, naj bi se šmarnice pridajšale do 3. roznika (do nedelje) in se tisti dan slovesno sklenile. Zopet drugi želi, naj povsod šmarniški pridigarji saj v 3 ali 4 pridigah govore o sv. Cerкви in papežu Piju IX, da razkropé zmote, ki se nahajajo v teh ozirih, in se pripravljajo narodi na to veliko slovesnost.

V Rim prihaja dan na dan več romarjev; 4. maja pišejo, da jih je bilo kacic 8000. Razne zaslisanja so že zdaj več del določene do srede vel. serpana. Toliko tedaj je že napovedanih! Potem bo nekoliko prestanka, in pričele se bodo zopet mesca vinotoka. Vsak dan skor bo kako slovesno zaslisanje. 5. t. m. je bilo sprejetih kacic 600 Francozov, malo poprej množica družih Francozov (iz Bretanje). Sv. Oče so prav zdravi, govore vsim, obilno in z močjó. To pa ne zadržuje, da liberalni „poštenoviči“ vsak trenutek lažejo, kako papež omedluje, kako ga mertud zadeva! Čudno je, ko so sv. Oče tako dobri, pa vendar le nočejo umreti iz ljubezni do liberalnih lažnikov!

Poslednje novice. V rusko-turški vojski se ni zgodilo nič posebnega. Turčija naznanja vladam, da od 5. majnika je zaperto vse rusko obrežje Črnega morja. Rusi vterjajo terdnjave ob Donovi. — Sultan je boje sprejel naslov: „branivec vere“. — Zarad romarjev so dopustili sv. Oče slovesno mašo v baziliki sv. Petra; nad 1000 romarjev je bilo pri sv. Obhajilu.

Duhovske spremembe.

V Teržaški škofiji: Č. g. Valentin Matjan, dosedanji kurat v Rižanu pri Koprju, je imenovan župnik v Pasji vasi.

V Lavantinski škofiji: Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Jakopina Janez v Artiče; Kolar Vinko k Materi

Božji Snežnici; Potočnik Anton za II. v Stari terg, in Zatlter Jože v Fram. — Č. g. Inkret Anton še ostane v Lučih. — Č. g. Pignar Franjo gre začasno v pokoj.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Helena D. 1 gl. v sr. — Neka družina 80 kr. — Gospá M. J. 1 križavec za 2 gl. 12 kr. st. den. z vošilom, da bi sv. Oče doživeli srečno zmago in s prošnjo sv. blagosl. za zadnjo uro. — Po č. g. J. Dolencu 1 gl. sr. — Dve dekleti preljubemu sv. Očetu za dan častitjivega Njih godú mali dar, 3 tolarje, s serčnim vošilom, naj bi Kraljica Majnikova Jim sprosilá naj boljših in naj večih darov za dušo in za telo, nama pa odpušanje grehov in srečno zadnjo uro. — Vdova Helena K. s čveterimi otroci prosi blagoslova od sv. Očeta za-se in za svojo družino v življenji in zlasti o zadnji uri, ter jim daruje za 50letnico 5 gl. — J. Glinšek 50 kr. — Neka družina 1 gl. s prošnjo sv. blagoslova. — Č. g. J. P. v Lj., proseč sv. blagoslova, 4 gl. v sr. — Duhovnja v Rakitini po č. g. fajm. J. Rozmanu 7 gl. — Fara Zaliloška našemu sv. Očetu Piju IX o 50letnici Njih škofovstva 3 gl. s prošnjo za sv. blagoslov. — Po preč. gosp. dek. Starološkem: Sorica 21 gl. 64 kr.; Bukovšica 8 gl. 10 kr. — Neimenovana oseba 1 gl. sr., ki želi sv. Očetu zmago in še dolgo življenje. — Z Bohinjske Bistrice sv. Očetu za 50letnico škofovsko 5 gld. — G. J. M. v Lj. 5 gld. — Po milgosp. proštu Jarcu so došli naslednji darovi: Fara Ternovo po preč. dek. g. M. Štruceljnu 10 gld.; Rob po č. g. Pr. Janu 5 gl.; Sruga č. g. župnik Jož. Krese 1 ces. cekin, gosp. učitelj Petrič 1 gl., dvé osebi 80 kr., drugi 3 gl.; po preč. g. dek. Semiškem A. Alešu: Semič 16 gl., Radovica 16 gl.; fara Trata po č. g. fajm. Fr. Dolinarji 8 gl. — Proseča sv. blagoslova za dobro odgojo otrók 1 gl. — G. Fr. Eber 1 gl. sr. — Po č. g. Erkerji neimenovana roka 70 kr. — Po g. kan. P. Urh-u 1 gl. v sr. — Č. g. J. Belec 2 gl. st. d. v sr. — M. K. 1 gl. s prošnjo sv. blagoslova. — Neimenovani osebi 2 gl. sr. s proš. sv. blag. za življ. in zad. uro. — Po preč. g. dek. Beg.: Begnje 26 gld. 42 kr. v zl. sr. in a. v.; Srednja vas 20 gl.; Radolice 13 gl.; č. g. U. 1 gl.; Breznica v zl., sr. in a. v. 23 gl. 72 kr. — Št. Gregor po č. g. Gerjolu 16 gld. 85 kr. — Iz Lašič po č. g. fajm. Frelihu 8 gl. 35 kr. v sr. in a. v. — Po č. g. J. Porentu neim. 3 gld. — Dolenjavaška župnja s svojim duh. past. iz vdanosti in ljubezni do sv. Očeta za Njih 50letnico 10 gl. — Iz Cirknice po preč. gosp. dek. J. Oblaku: J. O. 4 kup. = 10 gl.; A. K. 2 gl.; J. R. 2 gl.; iz Grahovega fara 25 gl.; iz Blok: č. g. fajm. J. Kaplenk cesarja Viljema, t. j. pruski cek. za 10 frankov v zl.; farani Napoleona (druz. „papeževga prijatla“!), t. j. 20 frankov v zlatu; č. g. M. Prijatelj 2 st. nemška tol.; L. Francelj 1 tol. za 2 gld. st. d.; M. in P. Gornik 1 španjski „kolonat“; Magd. Gornik 1 tol. za 1/2 ameriškanskega dol.

Za afrikanski misijon: Iz Srednje vasi 2 gl. — Č. g. Ferjančič 1 gl.

Za misijon v Bosni: Čast. g. fajm. Ant. Čibašek 3 gld.

Za bulgarski misijon: Čast. g. fajm. Ant. Čibašek 3 gld.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. A. L—si: Oddano.